

СТАНОВИЩЕ

От: Доц. д-р Николай Евгениев Крушков, *професионално направление 3.8. „Икономика“ (Управление на конкурентоспособността), Университет за национално и световно стопанство (УНСС).*

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на тема: *„Методи за интегриране на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата“*, професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма Икономика и управление (Интелектуална собственост по отрасли), катедра „Интелектуална собственост и технологичен трансфер“, „Бизнес факултет“, УНСС.

Автор на дисертационния труд: Николай Станимиров Братов.

Тема на дисертационния труд: *„Методи за интегриране на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата“.*

Основание за представяне на становището: *Участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед № 508/26.02.2024 на ректора на УНСС проф. д-р Димитър Димитров и решение за разпределение на ролите на научното жури (Протокол № 16 от 06.03.2024 г.)*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал в професионално направление 3.8 „Икономика“ по докторска програма „Икономика и управление (Интелектуална собственост по отрасли)“, като редовен докторант, обучение финансирано от държавата в катедра „Интелектуална собственост и технологичен трансфер“, „Бизнес факултет“, Университет за национално и световно стопанство.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Обемът на представения дисертационен труд е от 186 страници основен текст.

Дисертацията е структурирана в увод, три глави, заключение, използвана литература. Списъкът с информационни източници включва 93 източника на български и английски език, научна литература и нормативни документи.

Актуалността на изследването се обуславя от необходимостта в наши дни да се отчитат възможностите, които дават разработването, установяването и прилагането на методи за интегриране на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата. Докторантът посочва, че „тези аспекти на проблематиката не са достатъчно проучени, особено по отношение на практиките и потенциала в български условия“ (стр. 12).

Обектът на изследване е формулиран ясно и точно, и това са „обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата“ (стр. 13).

Предметът на изследване е конкретен и недвусмислен, а именно: „управлението на обектите на индустриална собственост чрез методите за тяхното интегриране в бизнес стратегията на фирмата“ (стр. 13).

Основната теза стъпва на разбирането на автора, че „управлението на интегрираните обекти на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата е предпоставка за реализацията на допълнителна икономическа ефективност и ефикасност при постигане на заложените бизнес цели“ (стр. 15).

Целта на изследването е „да се разгледат и актуализират възможностите за управление и пазарна реализация на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата чрез различните бизнес модели, и по-конкретно чрез концептуални методи за интегриране на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата“ (стр. 14). Сред основните задачи са: 1) проучване, анализ и оценка на съвременното състояние на проблемната област, 2) провеждане на анкетно проучване на фирми в България чрез техните представители с цел да се установи какви са ролята, мястото и значението на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата, 3) разработване на концептуални методи за интегриране на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата и да се изведат техните характеристики, особености и ограничения, 4) валидиране на избран метод за интегриране на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирма чрез експерименталното му приложение.

Дефинирането на тези конкретни задачи от докторанта предопределя научни и научно-приложни приноси на изследването.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представеният за становище дисертационен труд отговаря на нормативните изисквания и свидетелства, че авторът познава системата на интелектуалната собственост, съотносимата научна литература на български език в областта, също така

притежава способността за осъществяване на самостоятелни научни и приложни изследвания и да ги анализира критично. Проведеното от докторанта анкетно проучване е изпълнило поставената цел „да изясни ролята, мястото и значението на идентифицираните от фирмата обекти на индустриална собственост в бизнес стратегията“ (стр. 40). Получените от дисертанта научни резултати имат практико-приложна стойност, например, проучването относно „структурни елементи на бизнес стратегията, които притежава фирмата“ в България (стр. 43). Също обстоятелството, че 19% от фирмите в изследването не осъществяват бизнес с обектите на индустриална собственост, които притежават, защото „не са наясно как става това“ (стр. 53). Методологията на дисертационното изследване включва класически методи за анализ, основани на декомпозиране и асемблиране на изследваните взаимовръзки и процеси; извеждане на общовалидни принципи, като резултат от синтез на съотносими данни и информация. В това отношение положителен е примерът с т. нар. от докторанта „метод на комбинирането“ (стр. 110), който предлага възможен практически управленски подход в три условни подетапа и има своето място както в концептуален, така и в практически аспект. Дисертантът в значителна степен е изпълнил поставените изследователски задачи и в задоволителна степен е изпълнил основната цел на дисертационния труд, поради което оценката на постигнатите резултати в изследването е положителна.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Претендираните научни и научно-приложни приноси кореспондират с поставените задачи на изследването.

Направеният анализ, предложените препоръки и претендираните приноси имат интердисциплинарни характеристики. Докторантът успява както теоретично, така и чисто практически да обвърже общоикономическите, правните и частично управленските аспекти по начин, който има приносен характер в теорията.

Отправянето на критични бележки към претендираните приноси би било само в частта на управлението и биха били от формален характер, защото касаят повишена прецизност на формулировките, но в същността си такива бележки не намаляват значението на резултатите от направеното научно изследване.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените научни публикации са в научното поле на дисертационния труд. По тематичен обхват, академична форма и изследователско равнище тези публикации са достатъчни с оглед научните стандарти у нас.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя конкретно, синтезирано и адекватно съдържанието на дисертационния труд. Включени са значимите елементи, обект и предмет на изследването, ясно и точно са разгледани резултатите от изследванията в отделните раздели на дисертацията, изложението запазва логиката на обобщенията и заключенията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам на кандидата да разшири в бъдеще обхвата на своите изследвания с фокусиране върху управленските аспекти. Препоръчвам също докторантът да насочи своите усилия за публикуване на научни статии в списания, индексирани в SCOPUS и Web of Science.

8. Заключение

Представената за становище дисертация съдържа изследователски елементи, налице са резултати с характер на принос в науката и практиката.

Докторант Николай Братов притежава ОКС „Магистър“ и отговаря на минималните национални изисквания чл. 26 (1) от ЗРАСРБ. Представил е дисертационен труд, който съдържа научни и научно-приложни резултати. Считаю, че същият притежава знанията и способностите да осъществява самостоятелни научни изследвания.

Горното ми дава основание да дам положителна оценка на дисертационния труд и да предложа на уважаемото научно жури да присъди образователна и научна степен „Доктор“ на Николай Братов в професионално направление 3.8. „Икономика“ по докторска програма Икономика и управление (Интелектуална собственост по отрасли)“.

Самият аз ще подкрепя такова решение.

01.04.2024г.

Подпис:

(Доц. д-р Николай Крушков)

REVIEW

From: Assoc. Dr. Nikolay Evgeniev Krushkov, *Scientific specialty 3.8. "Economics" (Competitiveness Management), University of National and World Economy (UNSS).*

Regarding: Dissertation thesis for acquiring an educational and scientific degree "Doctor" on the topic: *"Methods for integrating industrial property objects into the company's business strategy"*, Scientific specialty 3.8. "Economics", Doctoral program "Economics and Management (Intellectual Property by Industry)", Department "Intellectual Property and Technology Transfer", "Business Faculty", UNWE.

Author of the dissertation: Nikolay Stanimirov Bratov.

Topic of dissertation: "Methods for integrating industrial property objects into the company's business strategy."

Grounds for submission of the review: Participation in the scientific jury for the defense of the dissertation thesis in accordance with Order No. 508/26.02.2024 of the Rector of the University of National and World Economy Prof. Dr. Dimitar Dimitrov and the decision on the distribution of the roles of the scientific jury (Protocol No. 16 from 06.03.2024)

1. Information about the PhD candidate

The PhD candidate studied in the Scientific specialty 3.8 "Economics", Doctoral program "Economics and Management (Intellectual Property by Industry)", as a full-time doctoral student, studying funded by the state in the department "Intellectual Property and Technology Transfer", "Business Faculty", University of National and World Economy.

2. General description of the presented dissertation

The dissertation presented for review is developed *in a volume* of 186 standard pages.

Structurally, it consists of an introduction, 3 chapters, a conclusion, a list of references. The list of information sources includes 93 sources in Bulgarian and English languages, scientific literature and normative documents.

The relevance of the research is determined by the need these days to take into account the opportunities provided by the development, establishment and application of methods for

integrating industrial property objects into the company's business strategy. The PhD candidate points out that "these aspects of the problem have not been sufficiently studied, especially with regard to practices and potential in Bulgarian conditions" (p. 12).

The object of the research is formulated clearly and precisely, and these are "the objects of industrial property in the company's business strategy" (p. 13).

The subject of the research is specific and unequivocal, namely: "the management of objects of industrial property through the methods of their integration into the company's business strategy" (p. 13).

The main thesis is based on the author's understanding that "the management of the objects of industrial property integrated in the company's business strategy is a prerequisite for the realization of additional economic efficiency and effectiveness in achieving the set business goals" (p. 15).

The aim of the research is "to examine and update the possibilities for management and market realization of the objects of industrial property in the business strategy of the company through the various business models, and more specifically through conceptual methods for integrating the objects of industrial property in the business strategy of the company " (p. 14).

Among the *main tasks* are: 1) research, analysis and assessment of the current state of the problem area, 2) conducting a survey of companies in Bulgaria through their representatives in order to establish the role, place and importance of the objects of industrial property in the business strategy of the company, 3) development of conceptual methods for integrating the objects of industrial property into the business strategy of the company and to derive their characteristics, features and limitations, 4) validation of the chosen method for integrating the objects of industrial property into the business strategy of a company through its experimental application.

The definition of these specific tasks by the PhD candidate predetermines the scientific and scientific-applied contributions of the research.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The dissertation submitted for review meets the regulatory requirements and testifies that the author has a good knowledge of the system of intellectual property, the relevant scientific literature in Bulgarian in the field, also possesses the ability to carry out independent scientific and applied research and analyze them critically. The survey conducted by the PhD candidate fulfilled the stated objective "to clarify the role, place and significance of the company's identified objects

of industrial property in the business strategy" (p. 40). The scientific results obtained by the dissertation have a practical application value, for example, the study on "structural elements of the business strategy that the company has" in Bulgaria (p. 43). Also the fact that 19% of the companies in the study do not do business with the industrial property objects they own because they "are not aware of how this is done" (p. 53). The methodology of the dissertation research includes classical methods of analysis based on decomposition and assembly of the studied interrelationships and processes; deriving generally valid principles as a result of synthesis of relevant data and information. In this regard, the example of the so-called "combination method" (p. 110) by the PhD candidate is positive, which offers a possible practical management approach in three conditional sub-stages and has its place in both conceptual and practical aspects. The PhD candidate substantially fulfilled the tasks of the study and satisfactorily fulfilled the aim of the dissertation, therefore the assessment of the results achieved in the research is positive.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The claimed scientific and scientific-applied contributions correspond to the set tasks of the research.

The analysis made, the recommendations proposed and the contributions claimed have interdisciplinary characteristics. The PhD candidate succeeds both theoretically and purely practically in linking the general economic, legal and partially managerial aspects in a way that has a contributing character in the theory.

Making critical comments to the claimed contributions would only be in the part of management and would be of a formal nature, because they concern increased precision of the formulations, but in essence such comments do not reduce the importance of the results of the scientific research.

5. Evaluation of dissertation publications

The presented scientific publications are in the scientific field of the dissertation. In terms of thematic scope, academic form and research level, these publications are sufficient in view of the scientific standards in our country.

6. Evaluation of the abstract

The abstract presents in a concrete, synthesized and an adequate way the content of the dissertation. The significant elements, object and subject of the research are included, the results

of the research are clearly and precisely discussed in the separate sections of the dissertation, the presentation preserves the logic of the summary and conclusions.

7. Critical remarks, recommendations and questions

I recommend the PhD candidate to expand the scope of his research in the future with a focus on managerial aspects. I also recommend that the PhD candidate should focus his efforts on publishing scientific articles in journals indexed in SCOPUS and Web of Science.

8. Conclusion

The dissertation submitted for review contains the elements of an academic research, the results achieved contribute to science.

PhD candidate Nikolay Bratov has a Master's degree and meets the minimum national requirements according to art. 26 (1) of LAW ON THE DEVELOPMENT OF THE ACADEMIC STAFF IN THE REPUBLIC OF BULGARIA. Nikolay Bratov presented a dissertation that contains scientific and scientific-applied results. I believe that he has the knowledge and abilities to carry out independent scientific research.

The above gives grounds to me to present a positive assessment of the dissertation and I suggest to the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" to Nikolay Bratov in Scientific specialty 3.8. "Economics" in the doctoral program "Economics and Management (Intellectual Property by Industry)".

I myself will support such a decision.

Signature

Assoc. Prof. Dr. Nikolay Krushkov

04/01/2024